

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

71-69-8a 338:667D

M. G. Wery

Den Danske Landbrugs-
afdeling paa
Vedens i Skillingen 1900.

~~226~~

061.4(100) Paris

Exposition universelle internationale de 1900

Danmark: Wery, M.G., Den danske Landbrugs-
afdeling ...

[ca.1900]

~~71-69-8a~~

DEN DANSKE LANDBRUGSAFDELING
PAA VERDENSUDSTILLINGEN
I PARIS 1900

AFTRYK AF ARTIKLER I BERLINGSKE TIDENDE
15.—20. SEPTEMBER 1900

AF

M. G. WERY,
DIRECTEUR DES ÉTUDES DE L'INSTITUT NATIONAL AGRONOMIQUE, PARIS

[ca. 1900]

Det Land, der deltager i en Udstilling, bør ikke blot yde løse Prøver paa sin Industri, Kunst og sit Agerbrug, men tillige give et fuldstændigt Billede af sin Virksomhed, sine Eiendommeligheder og sine Fremskridt.

Denne Tanke synes at have inspireret Danmark under Løsningen af den Opgave, det har paataget sig ved at deltage i det store Verdensstævne 1900. Adskillige Nationer have besvaret Frankrigs Opfordring ved med ængstelig Omhu at fremstille i det skarpeste og mest flatterende Lys alt, hvad der for Øieblikket udgjør deres Hovedindtægtskilder, uden at bekymre sig om, hvorvidt disse staa i nøie, inderligt Forhold til hele Nationens Liv eller kun ere af forbigaaende Betydning. Resultatet heraf er, at Indtrykket bliver feilagtigt og misvisende, og at man slet ikke faar noget Begreb om de virkelige Forhold. Danmark har med Flid undgaaet at udsætte sig for denne Kritik, og det har givet et værdifuldt Bidrag til Forstaaelsen af dets Virksomhed, dets Eiendommeligheder og dets Fremskridt. Man faar et Billede af Nationen, som den er, helt optagen af den Gjerning, hvortil den henvises af Naturen, af et Folk, til hvilket Frankrig føler sig draget med saa meget stærkere Sympathier, som det har fristet samme tunge Skjæbne som Danmark og ligesom dette ved et energisk Arbejde atter har opnaaet at kunne hæve Hovedet og med Fortrøstning se Fremtiden i Møde.

Jeg indrømmer, at den danske Landbrugsudstilling navnlig har fanget min Interesse og vel ikke mindst, fordi jeg særlig paa dette Omraade veed mig i Besiddelse af fornøden Fagkundskab. Men, bortset fra alle særlige Sympathier, vil iøvrigt enhver, der besøger den danske Udstilling, føle sig stærkt tiltalt og med Beundring konstatere den Kunst, hvormed det er lykkedes paa et stærkt begrænset Rum at give en fyldig Forestilling om, hvad Danmark paa de forskellige Omraader er i Stand til at yde. Strax ved første Øiekast seer man, hvilken fremtrædende Rolle Agerbruget spiller hos denne stræbsomme Befolkning, der har gjort sig værdig til ærefuldt at konkurrere med store og rige Nationer.

Naar man betragter de til Mælkeindustrien bestemte Apparater og Maskiner, der findes ved Indgangen til den danske Afdeling, og længere borte de udmærkede Gjengivelser af dansk Malkekvæg, Jordbundsanalyserne, Analyserne af Planter og Smør, de statistiske Fremstillinger af Andelsmeieriernes Fordeling, af Kvæg- og Hesteavlforeningerne og af Forbindelsesmidlerne mellem Danmark og de indførende Lande, danner man sig hurtig et Begreb om Kvægavlens og Mælkeindustriens store Betydning for Danmarks Udvikling og om det Høidepunkt, hvortil denne sidste maa være naaet.

Et smukt udført Maleri, der gjengiver en landlig Scene nær Strand og Skov, henfører Beskueren til de danske Kyster, sælsomt indskaarne af Fjorde og beskyllende af kølige Vover. Den geologiske Kommission og Professor Westermanns og Lektor Tuxens fortrinlige Arbejder give ham en Forestilling om de frugtbare og smilende Øer og om Jyllands mere alvorsfulde Landskaber, hvor de golde Heder, langsomt og besværligt, ved Plovens Hjælp Fod for Fod ere blevne indvundne til nyttigt Brug. Han seer paa Græsgangene Øernes smukke røde eller Jyllands sortbrogede Hornkvæg, begge i Aarenes Løb betydelig forædlede. Ved Siden af Malkekvæget græsser den smukke, kraftige jyske Hest, der i Udlandet værdsættes nok saa høit som Hestene fra Øerne eller de frederiksborgske Raceheste. Pløiejorderne dækkes af rig Høst, særlig af Rug, Havre og Maltbyg. De kunstige Enge og Markerne med Rodfrugter, der spille en betydelig Rolle som Foder, optage ifølge Statistiken omtrent Halvdelen af den dyrkede Overflade. Det landøkonomiske

Billede fuldstændiggjøres yderligere ved et Kort, som viser os de mange hundrede Meierier, der ligge spredte over hele Landet, og hvor Dampen og Centrifugerne ere i stadig Aktivitet for daglig af Millioner Potter Mælk at udvinde det ypperlige Smør, der Verden over har vundet et fortjent Ry. En Hær af Svin fortærer den efter Smørfabrikationen tiloversblevne Mælk, der omsættes til fortrinligt Flæsk, der i Udlandet er Gjenstand for den mest levende Efter-spørgsel.

Saaledes er det Billede af dansk Agerbrug og Kvægavl, som selv den ukyndige Besøgende hurtig danner sig. Men hvad der ved en nærmere Betragtning navnlig gjør Indtryk paa et sagkyndigt Blik, er den store Mængde af samvirkende Selskaber, som i Danmark paatage sig ikke alene Fabrikationen, men Kjøb og Salg af Landets Produkter: Andelsmeierier, Andelsslagterier, Exportselskaber, Laanekasser, Kvægavlsforeninger og endogsaa Selskaber med experimenterende Landbrug for Øie. Det er ved disse Midler, at det lille Land har høinet sin Væxt og tilegnet sig en Stilling som kommerciel Stormagt.

Den Æresplads, som den smukke Gjengivelse af den Kgl. Veterinær- og Landbohøiskoles Bygninger har faaet tildelt paa den danske Afdeling, viser, i hvor høi Grad Danmark selv har Følelsen af, at Landbrugsundervisningen er den rette og bedste Basis for Agerbrugets Fremtid.

Det hidtil Anførte er dog kun et flygtigt Indtryk, som vi nu skulle fuldstændiggjøre ved en lidt nøiere Prøvelse. Vi bistaaes i saa Henseende af en ledende Oversigt, som er foranlediget udarbejdet af den danske Landbrugskomitee, og det er med ublandet Fornøielse og med stort Udbytte, at vi have læst disse Afhandlinger om dansk Agerbrug. Særlig have vi følt os interesserede ved de af Herr J. Winkel saa klart fremstillede Tal og ved Oversigterne over de vigtigste Landbrugsprodukters Middelpriser i Tidsrummet fra 1870 til 1889. Disse Oversigter, der skyldes Herr Rudolf Schou, og som ere Resultatet af et betydeligt Arbejde, ville sikkert blive Gjenstand for lige saa høi Værdsættelse i Udlandet som i selve Danmark.

Den danske Afdeling omfatter to særskilte Udstillinger. Den

første, der ligger foran den af Danmark optagne Plads paa Marsmarken, i det tidligere Maskingalleri, indeholder, hvad der er sendt af enkeltvis optrædende Udstillere: Meieriredskaber, Landbrugsmaskiner, Konserves, Osteløbe, Smørfarver o. s. v. Den anden Udstilling, der ligger bagved, er organiseret med stor Dygtighed og Omhu af Landbrugsafdelingen af Komiteen for Danmarks Deltagelse i Verdensudstillingen i Paris, Lehnsgreve Wedell-Wedellsborg, Lehnsbaron H. Rosenkrantz, Herr Rudolf Schou og Professor A. M. T. Westermann. Det er især denne, vi her ville faa Leilighed til at beskæftige os med, idet vi efterhaanden gjøre de vedføjede Afhandlinger til vort Studium. Det er et Billede af Danmarks landøkonomiske Status, der her opruller sig for os.

Vi undersøge først de geonomiske Kort, der ere udarbejdede af Lektor Tuxen ved den kongelige Landbohøjskole, Kjøbenhavns mineralogiske Museums geologiske Kort, udgivne af Komiteen for den geologiske Undersøgelse af Danmark, og det orografiske Kort over Danmark, udarbejdet af den danske Generalstab under Overledelse af Oberst Louis le Maire. Til denne fundamentale Basis for Kjendskabet til Danmarks Jordbund slutte sig de af Professor Westermann samlede Jordprøver og de disse ledsagende Analyser. Professor Westermann giver 45 Prøver paa Jordtyper, der vise Lagdannelse fra 0 til 60 Centimeters Dybde. Hver Prøve, der er anbragt i Glasbeholder, er forsynet med en Seddel, som angiver dens fysiske og kemiske Bestanddel. Grafiske Fremstillinger vise endvidere Forholdet mellem disse forskellige Jorders Egenskaber og tillige — hvilket ingenlunde er blottet for Interesse — deres Matrikeltaxter og det Udbytte, de give.

Lad os strax fremhæve som et særlig heldigt typisk og strax iøinefaldende Tegn ved den danske Udstilling den hertil knyttede Mangfoldighed af Billeder, Kort, grafiske Fremstillinger og Forklaringer. Øiet fanges, og Opmærksomheden henledes og fastholdes af disse Demonstrationer, der kaste et klart Lys over Udstillingen og gjøre den forstaaelig for Alle.

Disse vigtige Dokumenter vedrørende Danmarks Jordbund føre os tilbage til hin fjerne Tid, da de nu opdyrkede Egne vare golde Ismarker, og vi se her Beviset for, at Pløiejordens kemiske Sammen-

sætning kun er Gjenspeiling af dens geologiske Konstitution, der er bleven mere eller mindre ændret ved Elementernes Tilførsel eller Ødelæggelser. Hist have Isbræerne hidført de rige, lerholdige Lagdannelser, der udgjøre Øernes frugtbare Jordbund; her har den af det smeltede Isvand beskyllende Jord mistet sine frugtbare Bestanddele og er bleven til sandede Hedestrækninger, saaledes som Tilfældet er i Jylland, udgjørende 41 pCt. af Danmarks Totaloverflade, men som det dog ved Folkets ufortrødne Arbejde for Størstedelen er lykkedes at omdanne til frugtbar Jord.

Det er Klimaet, der er Vegetationens anden Faktor. Komiteen giver os i saa Henseende fornøden Oplysning med de interessante Oversigter, der skyldes Herr Willaume Jantzen, Underbestyrer ved det meteorologiske Institut i Kjøbenhavn.

Danmark ligger saa høit mod Nord, at dets Klima skulde synes at bære Mærker deraf; men Naturen, der i saa mange Henseender har været det bevaagen, har beskyttet det mod Kulde ved mod Vest at omgive det med en uhyre Vandflade, Atlanterhavet, og mod Øst med store Fastlande. Danmark har derfor, Sommer og Vinter, et mildt Øklima, og da de forskellige Egne af Landet ligge omtrent i samme Høide over Havfladen, ere Kulturforholdene gennemgaaende ens. Danmarks Topografi og dets Naboskab til store Havstrækninger giver os Anledning til at tro, at Regnmængden maa være betydelig, hvilket ogsaa fremgaar af de foreliggende Oplysninger, og denne Omstændighed, der styrkes af vore personlige lagttagelser, henviser Landet til den Mælkeproduktion, hvoraf det har draget saa stor Fordel. De anseete Malkekvægsracer i Holland, Schweiz, Normandiet og Bretagne leve, som bekjendt, ligeledes under fugtige Himmelstrøg, hvor de foruden passende Føde heller ikke mangle de for Mælkeproduktionen nødvendige atmosfæriske Forhold.

Hvorledes har det danske Agerbrug draget Fordel af Jordbunden og Klimaet?

Statskonsulent i Planteavl, K. Hansen, oplyser i saa Henseende om, at i 1896 var kun 5 pCt. af Landets Totaloverflade ikke udnyttet til Agerbrug, Skovbrug, Landeveie, Jærnveie o. s. v.

Paa samme Tid var den til Agerbrug udnyttede Overflade

saaledes fordelt: 41,5 pCt. modne Kornafgrøder, Boghvede og Bælg-sæd, 34,5 pCt. besaaet med Kløver og Græs, 9 pCt. Enge og andre naturlige Græsarealer, 2,2 pCt. Grønfolderafgrøder, 5 pCt. Rodfrugter og Kartofler, 0,04 pCt. Kjøkkenurter og 7,9 pCt. Brakjord.

I de sidste tyve til tredive Aar er den til Kornavl opdyrkede Overflade bleven betydelig formindsket for at give Plads til en større Udvikling af Foderproduktionen, en nødvendig Følge af det mægtige Opsving, Kvægavl og Mælkeindustri have taget. Navnlig har Dyrkning af Rodfrugter gjort store Fremskridt, saaledes at den hertil bestemte Overflade er fire Gange større end for tyve Aar siden.

Den danske Jordbund er, i hvert Fald for sin halve Udstræk-nings Vedkommende, ubetinget frugtbar, men det har været nød-vendigt ogsaa at tiltvinge sig Herredømmet over store Sandstræk-ninger i Jylland, hvor der er plantet Skove og Krat, samt over Moser og Tørvegrave. Dernæst kræver selv den bedste Jordbund stadig Omsorg. Efter at have fastslaaet det bedste Kultursystem, der bør følges, gjælder det om yderligere at forbedre Planter og Dyr og om at anvende den mere passende Gjødning. En god Landbrugslovgivning bør sikre Eiendommene mod de uheldige Føl-ger af altfor stærk Udstykning, og Planerne over Jordernes Forde-ling i Danmark efter Forordningen af 23. April 1781 vise os, at den danske Lovgivning har haft et vaagent Øie og en heldig Haand med Hensyn til Løsningen af denne Opgave.

Hele Danmarks Udstilling indgyder os Beundring for, hvad Landet i det sidste halve Aarhundrede har formaaet at udrette til Forbedring af Landbrugets Kaar. Det forekommer os, at man med Bestemthed kan paapege to forskellige Faser i det danske Landbrugs Udviklingshistorie. Den første Fase falder omtrent ved Aarhundre-dets Midte, da der indføres nye Landbrugsmaskiner og opføres bedre, mere tidssvarende Bygninger; Mælkeindustrien tager fra da af et mægtigt Opsving, der faar endnu mere Fart og Høide i Fredsaarene efter Krigen 1864. I Lighed med saa mange andre Nationer — Frankrig efter 1870 for Exempel — koncentrerede Danmark sin Energi paa Opdyrknings af Moderlandet ligesom i Følelsen af, at dette fra nu af, for at Tabet kunde opveies, maatte yde mere end

før. Hedernes Opdyrkning og Centrifugernes Fremkomst i 1880 og, i 1882, de første Andelsmeierier betegne Begyndelsen af den anden Fase i det danske Landbrugs Udviklingshistorie, der endnu langt fra har naaet sin Afslutning.

Totalindtrykket af den danske Afdelings Udstilling er Beundring for den — man fristes til at sige: strategiske Fremgangsmaade, ved Hjælp af hvilken det er lykkedes Danmark at forbedre sit Agerbrug.

Lad os fæste vor Opmærksomhed paa de Experimenter og Undersøgelser, der ere blevne anstillede med dette Formaal for Øie.

Hvorledes Statens Planteavlsudvalg virker, faar man et talende Indtryk af ved at betragte et fortræffelig udført Kort, der viser Resultatet af de af Konsulent P. Nielsen paabegyndte Undersøgelser. De paa Kortet anbragte forskelligfarvede Prikker belære os om, at Udvalget i Overensstemmelse med Jordbundens Natur og Egnens Krav vedligeholder og leder Stationer med Dyrkning af Korn, Byg, Foderurter eller Roer som Opgave samt beskæftiger sig med Mose-, Eng- og Hedekultur.

Den danske Landbrugsudstillings Organisationskomitee har udstillet talrige Billeder og Tegninger, der give os et udmærket Indtryk af Planteavlsudvalgets interessante Undersøgelser vedrørende Plante- og Græskultur, forskellige Gødningstoffer, Rodfrugter o. s. v. Disse Billeder og Tegninger ere ledsagede af en Text, der i høieste Grad fængsler vor Opmærksomhed, og som burde kjendes overalt. Det er en Reproduktion af de klare, korte Raad, som Udvalget giver, hver Gang det ansees for nødvendigt, og som øieblikkelig bekendtgjøres ved Hjælp af Pressen. Naar Vinteren har været usædvanlig haard, naar Sæden trues af en eller anden Fare, eller naar nye Experimenter have konstateret et betydningsfuldt Faktum, sender Udvalget ufortøvet en klar, kortfattet Notits til Bladene, saaledes at samtlige Agerdyrkere i Danmark strax kunne vide Besked, og den Autoritet, der knytter sig til disse Raad, er saa stor, at kun faa betænke sig paa at følge dem. Udstillingens Organisationskomitee viser os endvidere ved Specialkort Indretningen af Forsøgsstationerne ved Lyngby, Askov, Tystofte og V. Hassing og giver os en Plan over en Demonstrationsmark og et lokalt Gødningforsøg.

Ved Siden af Planteavlsudvalget og i nøie Forbindelse med dette og det kongelige Landhusholdningsselskab virker Hvede- og Maltbyg-Udvalget. Vi erfare paa Udstillingen dets Virksomhed ved at betragte forskellige grafiske Fremstillinger, der vise Forskjellen i Henseende til Udbytte ved Saaning med Squareheadhvede og adskillige andre Hvedesorter, samt hvilken Rolle Tidspunktet for Saaningen og Mængden af det anvendte Sædekorn spiller, og endvidere en sammenlignende Undersøgelse af 40 Bygsorter med Hensyn til Udbytte og Kvalitet. Det er dette Udvalgs Arbeide, det skyldes, at Squareheadhveden, der midt i Halvfjerdserne indførtes fra Skotland, seierrig har kunnet modstaa den Kritik, som de danske Møllere oprindelig rettede imod denne Kornsort.

Det i 1883 nedsatte Maltbyg-Udvalg har i de forløbne sytten Aar frembragt betydelige Resultater med Hensyn til de Bygsorter, der bedst egne sig for Landet.

Næst efter Sachsen er Danmark det Land, hvor Frøkontrollen først organiseredes (1871). Den danske Udstillingskomitee viser os interessante grafiske Fremstillinger af de vigtigste Frørsorters Renhed og Spireevne, samt af Procentantallet af haarde Frø i Kløverfrøet og endvidere af Agerdyrkernes progressive Anvendelse af Frøkontrollen.

Dr. phil. Rostrup ved Landbohøiskolen i Kjøbenhavn har fremstillet en meget smuk Samling Prøver af Planter, der ere angrebne af forskellige Sygdomme. Undersøgelsen af disse Prøver synes at tyde paa, at Størstedelen af de i Danmark herskende Sygdomme i Planteverdenen skyldes det fugtige Klima.

Vi ville ikke forlade Planteafdelingen uden at fremhæve Professor Westermanns sindrige Tegninger, der vise de forskellige Ax-Formationer af inden- og udenlandsk Hvede, Rug, Byg og Havre, og som i faa Træk give et fyldigt og klart Begreb herom.

Fra samme kyndige Haand hidrører en Fremstilling af Forholdene mellem Høstens Mængde og af Driftskapitalen m. m. Dette Dokument er af meget stor Interesse og repræsenterer Resultatet af et betydeligt Arbeide.

Med Hensyn til Hedeselskabets Virksomhed, da ere vi i saa Henseende blevne udmærket oplyste ved Hjælp af de af Herr Rudolf

Schou til vor Raadighed stillede Oplysninger, der belære os om, at dette fortjenstfulde Selskab yder sin Bistand til enhver, der maatte ønske det, i Retning af Plantning, Vanding, Udtørring og Forbedring i det Hele taget. Selskabet planter Skove og Hegn i Jyllands sandede Egne, og i hvilken Udstrækning dette har fundet Sted, danner man sig et Begreb om, naar man hører, at i Aarhundredets Midte var der endnu 7376 Kvadratkilometer Hede, medens Hedearealet nu ved Selskabets Virksomhed er blevet indskrænket til 3404 Kvadratkilometer.

Vi komme nu til den Del af Udstillingen, der er forbeholdt Kvæg og Heste. Strax bibringes der os i saa Henseende det gunstigste Indtryk ved Herr Sven Schous smukke Billeder, samt ved en Række udmærkede Fotografier og endelig ved de fortrinlige Modeller af Heste og Kvæg, der ere udførte af Billedhuggerne Bissen, Bøgebjerg, Thod Christensen, Laur. Jensen og Agnes Lunn.

De af Herr Rudolf Schou samlede Afhandlinger underrette os om, at man i Danmark, foruden enkelte Dyr af Korthorns-Racen, finder to Hornkvægsracer, den ene sortbroget, den anden rød. Umaadelige Fremskridt ere i de senere Aartier blevne gjorte i Retning af Kvægavl, og som Følge deraf i ganske tilsvarende Grad, hvad Mælkeindustrien angaar.

Før 1850, da Danmarks Jord væsentlig dyrkedes med Kornavl for Øie, var Kvæget meget forsømt. Men dette Forhold ændredes i heldig Retning, da i Midten og Slutningen af Halvtredserne de første Ismeierier begyndte at komme i Brug, og da i Slutningen af Halvfjerdsenerne Centrifugerne og Andelsmeierierne gave Mælkeindustrien en hel ny Fart og Retning, influerede dette selvfølgelig i høieste Grad paa Kvægavlens Stilling i Danmark. Slesvig, der eiede fortrinlige Malkedyr, ydede et værdifuldt Bidrag af Avlsdyr, ved Hjælp af hvilke Racen hurtig forbedredes. Den jydsk Race derimod forbedredes kun ved Hjælp af Udvalg, god Pleie og godt Foder. Ogsaa her spore vi den tidligere ofte paapegede heldige Indflydelse af de danske Landbrugsforeninger. Det udstillede Kort viser os, hvor mange statsunderstøttede Kvægavlsforeninger der findes

i Danmark. De specielle Selskaber, der kontrollere Køernes Ydelse af Mælk og dens Rigdom paa Smørfedt, gjøre ligeledes god Nytte ved at udpege Dyr, der bør benyttes, og ved at fjerne slette Avlsdyr.

Paa den anden Side have Andelsmeierierne foranlediget, at Landmændene ganske naturlig ansføres til kun at anvende Dyr, der producere den bedste Mælk, da denne betales i Forhold til dens Rigdom paa Smør. Disse konvergerende Indflydelser bidrage selvfølgelig til, at Kvægavlens Fremskridt gaar for sig med stor Hurtighed. Antallet af Hornkvæg i Forhold til 1000 Indbyggere er i Danmark 744, medens der i samme Forhold kun findes 509 i Sverige, 277 i England og 360 i Frankrig.

Vi se, at Svineopdrættet i Danmark har taget et mægtigt Opsving, efterhaanden som Meierierne voxede i Antal. Fra 1861 til 1898 er Svinebestanden i Danmark bleven forøget med 874 538 Stykker. Antallet af Heste er i Løbet af samme Tidsrum kun blevet forøget med 125 789. Den danske Landbrugsudstillings Komitee har udstillet et Kort, der viser, at i Retning af Hesteproduktion har Avlsforeningernes velgjørende Indflydelse ligeledes gjort sig i høi Grad gjældende.

Ernæringen spiller i alt Kvæghold en meget betydelig Rolle, og ogsaa paa dette Omraade har Danmark tidlig haft Opmærksomheden henvendt. Vi træffe nemlig en overordentlig interessant Institution med dette Formaal for Øie, nemlig den kongelige Landbohøiskoles Forsøgslaboratorium, en i 1888 indstiftet Institution for at udvikle og fortsætte de af N. J. Fjord paabegyndte Forsøg. Det, som paa en heldig Maade karakteriserer disse Undersøgelser, er den Interesse, hvormed de følges af hele Landbostanden, der selv tager direkte Del i Arbeidet, som foregaar overalt i Landet, snart hist, snart her, under selve Landmændenes Øine og ofte med Indhentelse af deres Raad. Paa denne Maade tabe Experimenterne Karakteren af Laboratoriarbejde og faa et praktisk Præg, ligesom de ogsaa ved at kontrolleres af Landmændene paa saa nært Hold opnaa større praktisk Betydning. Det er et ganske tilsvarende System som den af Planteavlsudvalget fulgte Fremgangsmaade. Laboratoriets Undersøgelse udføres iøvrigt efter en strengt videnskabelig Metode.

Undersøgelserne have angaaet Ernæringen af Malkekøer og

Ernæringen af Svin med skummet Mælk. Vi erfare her med Interesse, at den Mælk, der gives unge Malkedyr, altid bør pasteuriseres. Vi have indseet det gavnlige ved de af Laboratorierne organiserede permanente Smørudstillinger. Hver Gang, det kræves, sendes der fra en Del af de c. 800 Meierier, som deltage i disse Udstillinger, en Fustage Smør ind til Bedømmelse. Paa denne Maade har Laboratoriet stedse Meieriernes daglige Produktion for Øie og ikke det til en Udstilling specielt tilvirkede Smør. Laboratoriet har endvidere udstillet: Fjords Kontrolapparat, et forbedret Pasteuriseringsapparat og en Model af et Ishus.

Disse flygtige Linier gjengive kun ufuldkomment det fuldstændige Billede, som en upartisk, men sagkyndig Besøgende modtager af den danske Landbrugsudstilling. Det har kun været vor Agt at give en Antydning af Danmarks klimatiske og Jordbundsforhold, af Landets vigtigste Produkter og af det energiske, dygtige Arbejde, der ligger til Grund for disses fortrinlige Beskaffenhed. Den danske Landbrugsudstilling og de statistiske Beregninger i »Landbruget i Danmark« belære os om det Maal, mod hvilket alle Bestræbelser stiles, og om det Udbytte, der resulterer af saa mange Rigdomme, kort sagt om de Forhold, hvorunder Danmarks Landbrug virker. Det kan i denne Sammenhæng anføres, at Totaludførselen af Landbrugsprodukter er fra Perioden 1875—78 til Perioden 1895—98 naaet til at overgaa Indførselen med en Sum af fra 83 Millioner Kroner til 101 Millioner Kroner, et Tal, der unægtelig virker med veltalende Magt.

Hvilken hemmelighedsfuld Kraft har bragt den danske Handel i en saa blomstrende Udvikling?

Vi tro, at Hemmeligheden maa ligge i Mælkeindustriens fremadskridende Udvikling og i de Forbedringer, der ere foretagne i Henseende til Kvægets Opdræt og Ernæring, dernæst, og maaske navnlig, i den kolossale Andelsbevægelse, der har grebet saa stærkt om sig i Danmark.

Vi træffe i Danmark Forbrugsforeninger (som i Aaret 1900 talte omtrent 130 000 Medlemmer), Foreninger for Kjøb og Salg af Landbrugsprodukter, Forsikringsselskaber for Landmænd, Sparekasser for Tjenestefolk, 1013 Andelsmeierier (omfattende 148 000 Deltagere

med 842 000 Køer, der producere omtrent 1570 Millioner Kilogrammer Mælk eller 59 Millioner Kilogrammer Smør), Foreninger for Salg af Smør og for Export af Æg, 25 Andelsslagterier (omfattende 56 000 Deltagere, og som i 1899 have slagtet omtrent 730 000 Svin).

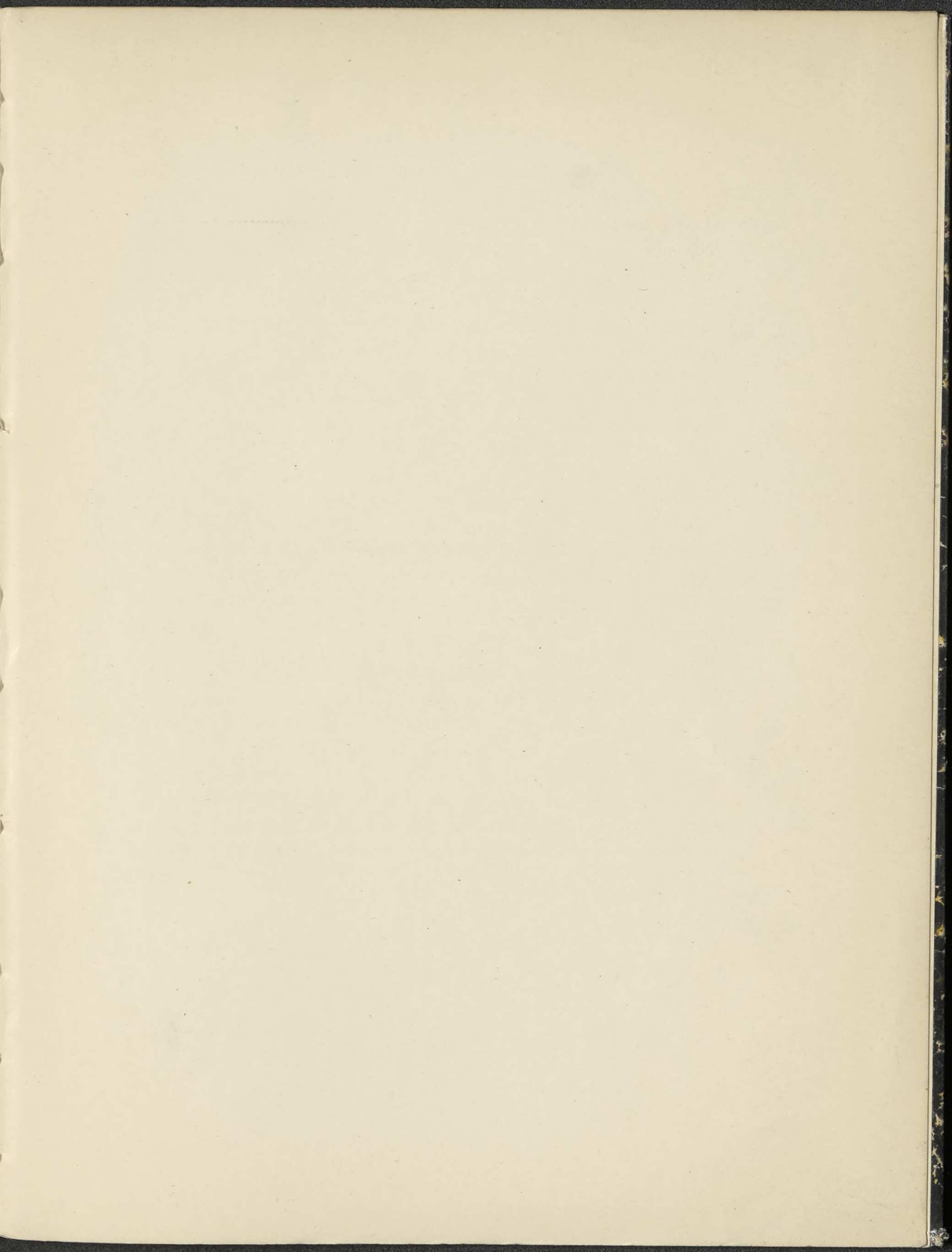
Den danske Landbrugsudstillings Komitee har udstillet et Kort, som giver os et slaaende Billede af Andelsmeieriernes Udvikling og Betydning. Kortet er som oversaaet med smaa røde Prikker, af hvilke hver enkelt repræsenterer et Andelsmeieri. Ligeledes sees udstillet et Kort over Jærnveiene og de talrige Søforbindelser, ved Hjælp af hvilke de danske Varer overføres til England.

Et andet Kort viser os, hvorledes Andelsslagterierne have udviklet sig, og hvorledes Produktionen af Flæsk har været i stadig Tiltagende.

En udmærket Reproduktion af den kongelige Veterinær- og Landbohøiskoles Bygninger og en meget interessant grafisk Fremstilling af den Maalestok, i hvilken Landbrugsundervisningen drives, giver os en Forestilling om den Vægt, Danmark tillægger Landbrugsundervisningen, der i de sidste 35 Aar har taget et saa mægtigt Opsving.

Endelig kunne nævnes de af F. Thomsen & Sønner i Slagelse, paa den danske Udstillingskomitees Initiativ, udstillede interessante og udmærket smukt udførte Modeller af Landbrugsbygninger, der ere meget forskellige fra, hvad man i Frankrig er vant til at se.

Vi have med stor Glæde dvælet ved Enkelthederne i den af den danske Komitee med saa megen Dygtighed ordnede Udstilling, der har givet os et fyldigt og gunstigt Indtryk af Danmarks landøkonomiske Forhold. Vi kunne dog ikke slutte uden at fremhæve, at der ogsaa findes en i høi Grad interessant af Private tilveiebragt Udstilling.

NIELSEN & LYDICHE. KJØBENHAVN.

